

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VOSITASIDA MAKTAB TA'LIMINI BOSHQARISHNING ASOSIY ILMiy YONDASHUVLARI

Dushabayev Abdulla Musaevich

Jizzax politexnika instituti Xorijiy tillar kafedrası

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Hozirgi kunda ta'lim tashkilotlarining aksariyat qismida ta'limni raqamlashtirish jarayoning dastlabki shakli amalga oshirilayotganligi, hayotimizning asosiy qismi kompyuterlar, noutbuklar, planshetlar, smartfonlar va boshqa moslamalarga bog'liqligi, kunda ta'lim tizimining raqamli texnologiyalarga tez kirib borishi axborot makonida taqdim etilayotgan ko'p narsalarni jiddiy tahlil qilish va pedagogik asoslash uchun asos yaratayotganligi haqida so'z boradi.*

Kalit so'zlar: *ta'lim, raqamlashtirish, sifat, takomillashtirish, fikr, texnologiya, imkoniyat.*

Annotation: *In this article, the initial form of digitalization of education is currently being implemented in most educational organizations, the main part of our lives depends on computers, laptops, tablets, smartphones and other devices, and the rapid penetration of digital technologies in the educational system today. It is said that many things presented in the space create a basis for serious analysis and pedagogical reasoning.*

Key words: *education, digitization, quality, improvement, idea, technology, opportunity.*

Аннотация: *В данной статье в настоящее время в большинстве образовательных организаций реализуется начальная форма цифровизации образования, основная часть нашей жизни зависит от компьютеров, ноутбуков, планшетов, смартфонов и других устройств, а также стремительное проникновение цифровых технологий в система образования сегодня. Говорят, что многие вещи, представленные в пространстве, создают основу для серьезного анализа и педагогических рассуждений.*

Ключевые слова: *образование, цифровизация, качество, улучшение, идея, технология, возможность.*

Bugungi kunda mamalakatimiz rivojlangan davlatlar qatori raqamli davrga o'tmoqda va bu bilan bog'liq o'zgarishlar aksariyat hollarda, ishlab chiqarish sohalorida, uy-joy kommunal xo'jaligida, savdo va boshqa sohalarda aniq ko'rinmoqda. Hozirgi kunda biz o'z hayotimizning asosiy qismini virtual dunyoga o'tkazayapmiz: kompyuterlar, noutbuklar, planshetlar, smartfonlar va boshqa moslamalar. Biz u yerda suhbatlashamiz, do'stlar orttiramiz, ishlaymiz,

fotosuratlar almashamiz, taassurotlar, fikrlarimizni bo'lishamiz, o'yinlardan foydalanamiz, tomoshabop filmlar ko'ramiz, "like"lar bosamiz, ma'lumotlar

joylashtiramiz. Axborot resurslarining barcha toifadagi fuqarolar hayotiga - yosh bolalardan tortib, nafaqaxo'rlargacha kirib borganligi - axborot texnologiyalari zamonaviy jamiyatni qiziqtirgan barcha muammolarni hal qilishga qodir degan fikrni shakllantiradi. Hozirgi kunda ta'lim tashkilotlarining aksariyat qismida ta'limni raqamlashtirish jarayoning dastlabki shakli amalga oshirilmoqda. Bu o'quvchilarning o'quv materiallariga kirishini yengillashtirish, ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lmagan o'quv yuklamasini kamaytirish, o'quv intizomi va o'quv jarayoni mazmuni ustidan nazoratni osonlashtirishga imkon beradi. Bundan tashqari, ushbu jarayon masofadan boshqarish pultini sezilarli darajada kengaytirishga imkon yaratmoqda. Bu elektron ta'limga tegishli bo'lgan yangilik turiga kiradi. Hozirgi vaqtda u iste'molchilar uchun muhim bo'lgan oflayn ta'lim xususiyatlaridan ancha past. Biroq, onlayn ta'lim bozorda o'z o'rnini egallab, tegishli xizmatlarning doimiy ravishda yaxshilanib boradigan sifatini bozorga taklif eta oladigan ta'lim tashkilotlarigina kelajakda ta'lim makonida qolish imkoniyatiga ega. Zamonaviy raqamli texnologiyalar butun dunyo bo'ylab barcha ta'lim muassasalarini rivojlantirish uchun yangi vositalarni taqdim etadi yani zamonavilashga asos bo'ladi. Raqamlashtirish, o'rganilgan saboq va bilimlarni almashish uchun imkoniyatlar yaratib, odamlarga ko'proq ma'lumot olish va kundalik hayotlarida yaxshi qarorlar qabul qilish imkoniyatini beradi. Yaqin kelajakda ta'lim muhitida raqamlashtirish bilan bog'liq katta o'zgarishlar yuz bermoqda.[1] Elektron ta'lim tizimi yangi imkoniyatlar va yangi vazifalarni yaratmoqda. Asosiy imkoniyatlar qatoriga ta'limga oid muammolarni hal qilish, ta'lim shaklini tanlashni kengaytirish, bilimlarni uzatish vositalarini ko'paytirish kiradi. Hozirgi kunda boshlang'ich ta'lim integratsiyasida raqamli texnologiyalarni qo'llash muammolari kelgusida rivojlanish strategiyasini va unga yo'naltirilgan yo'nalishni tanlash bilan bog'liq izlanishlarga sabab bo'ladi.

Bugungi kunda ta'lim tizimining raqamli texnologiyalarga tez kirib borishi axborot makonida taqdim etilayotgan ko'p narsalarni jiddiy tahlil qilish va pedagogik asoslash uchun asos yaratmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi ta'lim jarayonini raqamli rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini, ularning afzalliklari va tahdidlariga asoslangan holda aniqlashdir, raqamli texnologiyalarni maktabgacha va boshlang'ich ta'lim tizimida ilmiy asoslangan holda amalga oshirish zarurati gipotezasi asosida tahlil qilish. Ta'lim muhitini raqamlashtirish turli shakllarda amalga oshirilishi mumkin:

- mavjud o'quv materiallarini, shu jumladan ma'ruzalar, prezentatsiyalar, darsliklar, mustaqil ish uchun topshiriqlarni va bilimlarni boshqarish vositalarini elektron muhitni tarjima qilish;

- o'qituvchi va bola-o'quvchi o'rtasidagi o'zaro aloqalar uchun interaktiv elektron muhitni shakllantirish, shu jumladan o'qituvchilar uchun elektron sinflar yaratish, veb-seminarlar, munozarali forumlar o'tkazish va hk.;

- yangi turdagi o'quv vositalarini yaratish: elektron darsliklar, elektron muammoli kitoblar, video ma'ruzalar, elektron topshiriqlar bazasi, kompyuter o'yinlari;

- elektron muhit imkoniyatlaridan foydalangan holda ta'limning tubdan yangi shakllarini yaratish - axborotni xayoliy uzatish spektrini kengaytirish, rolli o'yinlar jarayonida turli vaziyatlarni modellashtirish, raqobatbardosh o'yinlarga taqlid qilish va hk.;

- sun'iy intellekt imkoniyatlarini o'quv jarayoniga tadbiq qilish.

Hozirgi kunda mamlakatimizda ham ushbu soha rivoji uchun bir qancha loyihalar amalga oshirilmoqda. O'zbek tilidagi bolalar uchun Mo'ljallangan rivojlantiruvchi, yangi bilim beruvchi elektron portallar yaratilmoqda. Maktablarimizning boshlang'ich sinf darsliklariga ilova tarzida elektron multimedia darslari taqdim etilgan va ulardan dars jarayonlarida samarali foydalanilmoqda.

ADABIYOTLAR RO'YHATI:

1. Toyirova D. S. KICHIK MAKTAB YOSHIDAGI O 'QUVCHILARDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH KO 'NIKMALARINI TARBIYALASHNING MAZMUNI //SCHOLAR. – 2024. – T. 2. – №. 5. – C. 106-114.

2. Babaraximova D. Talim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish istiqbollari //O'zbekistonda fanlararo innovatsiyalar va ilmiy tadqiqotlar jurnali. – 2023. – T. 2. – №. 18. – C. 956-962.

3. 3. Murodqulovna N. G. Ta'limda raqamli texnologiyalarning roli //Journal of Universal Science Research. – 2023. – T. 1. – №. 9. – C. 165-173.